

Yttrande över betänkandet Ett förstärkt skydd mot sexuella kränkningar, SOU 2021:43

Ert dnr Ju2021/02201

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, ställer sig positiv till att det införs en lag om hälso- och sjukvårdens spårsäkring vid sexualbrott vilket kan bidra till enhetlig hantering och ökad rättssäkerhet. IVO lämnar några synpunkter på innehållet i detta lagförslag, vilka redovisas nedan.

IVO har inga synpunkter på utredningens förslag i övrigt.

9.10 Överväganden och förslag

9.10.5 Förhållandet till hälso- och sjukvårdslagstiftning, HSL

IVO anser att lagen (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården bör vara tillämplig vid spårsäkring enligt den föreslagna lagen om hälso- och sjukvårdens spårsäkring efter sexualbrott och föreslår att lagförslaget kompletteras med en sådan bestämmelse.

I och med att utredningen föreslår att hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL, inte ska vara tillämplig vid spårsäkring enligt den nya lagen så kommer inte heller lagen (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården att bli tillämplig, då den hänvisar till hälso- och sjukvård enligt HSL. Detta medför att regleringen i fråga om möjligheten att framföra klagomål vid spårsäkring blir haltande. Förslaget innebär att den enskilde ska kunna framföra klagomål till vårdgivaren i enlighet med 3 kap. patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL, och till IVO enligt 7 kap. PSL, men att den enskilde inte ska ges rätt att vända sig till patientnämnderna i enlighet med lagen (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården för att få hjälp med detta.

9.10.7 Samtycke till spårsäkring

9.10.10 Behandling av personuppgifter samt dokumentation i patientjournalen

IVO finner att det inte står helt klart vad som ska gälla om den enskilde lämnar in en begäran om journalförstöring enligt 8 kap. 4 § patientdalagen (2008:355), PDL, avseende uppgifterna om spårsäkring i patientjournalen i de fall händelsen inte har anmälts till brottsutredande myndigheter och de två åren som spåren ska bevaras ännu inte har

förflutit. IVO önskar få ett förtydligande i fråga om IVO ska kunna bevilja en sådan ansökan eller inte, särskilt med beaktande av 8 kap. 4 § 3 PDL.

Utredningen anför att om den enskilde har lämnat samtycke till spårsäkring, och sådan har genomförts, samt samtyckt till att spåren ska bevaras torde konsekvensen bli att spårsäkringssatsen inte bör förstöras utan sparas hos hälso- och sjukvården även om brottsoffret vid ett senare skede inte längre vill att spårsäkringssatsen ska sparas. Enligt utredningen överensstämmer en sådan ordning med regleringen avseende utfärdande av rättsintyg. Utredningen menar att det motsatta förhållandet skulle förutsätta ett krav i den föreslagna lagen om att spårsäkringssatsen ska förstöras på begäran av den enskilde. Utredningen berör dock inte bestämmelsen om journalförstöring, i 8 kap. 4 § PDL, i sammanhanget.

11.4 Ekonomiska konsekvenser

11.4.4 Spårsäkring

IVO delar inte utredningens bedömning att det skulle innebära en mycket liten konsekvens för myndigheten att IVO får ett nytt tillsynsansvar. Tvärtom visar erfarenheterna att nya tillsynsområden kräver behov av utveckling för att ge rätt förutsättningar för uppdraget. Enligt IVO:s uppfattning kommer förslagen att betyda ökade kostnader för IVO som myndigheten behöver få kompensation för.

Det kan förutsättas att den föreslagna lagen om hälso- och sjukvårdens spårsäkring efter sexualbrott, med uttryckligt tillsynsansvar för IVO, i kombination med att utredningen beskriver att antalet spårsäkringssatser som levereras ökar år från år, kommer att leda till ökat antal klagomål från enskilda. IVO kommer också att få anledning att genomföra egeninitierad tillsyn i ökad utsträckning.

IVO arbetar på uppdrag från regeringen med att bygga automatiserade system för att kontinuerligt fånga data och utveckla metoder och modeller för förebyggande och riskbaserad tillsyn. Det är därför viktigt att – vid varje förändring av regelverk och ansvar – även säkerställa att IVO har tillgång till nödvändiga datakällor för IVO:s samtliga tillsynsområden. I annat fall försvåras IVO:s möjligheter att fullgöra sitt tillsynsansvar.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Sofia Wallström. Avdelningschefen Peder Carlson, enhetschefen Karin Hååg och biträdande chefsjuristen Monica Jacobson har deltagit i den slutliga handläggningen. Juristen Ulrika Holfelt har varit föredragande.

Beslutet har godkänts elektroniskt via e-post och förts in i IVO:s ärendehanteringssystem.